

Teksti: Heidi Haavisto-Meier Kuvat: Heidi Haavisto-Meier ja Jyrki Malm

Kaikesta selviää

Mitä jos tulipalo sattuu omalle kohdalle? Miten tähän voi varautua vai voiko mitenkään? Entä millainen prosessi ja vuosi on edessä palon jälkeen? Karijokinen maidontuottaja ja MTK-Etelä-Pohjanmaan johtokunnan jäsen Jyrki Malm kertoo omasta kokemuksestaan.

Oli elokuun alkupuolen torstai-ilta vuonna 2019, kun ukonilma lähestyi Karijoella maitotilallisen **Jyrki Malmin** perheen kotia. Jyrki oli juuri traktorin kanssa pellolla hommissa ja päätti lähteä kotiin ennen kuin ukkonen tulisi kohdalle. Perhe oli kerääntynyt tuvan pöydän ääreen, kun ukkonen kuului lyövän lähellä. Jyrki lähti katsomaan, onko navetassa kaikki hyvin. Meni vain hetki, kun kuului toinenkin pamahdus ja sähköt menivät. Kun Jyrki oli menossa tarkistamaan mistä vika johtuu, hän huomasi, että heidän kotitalonsa yläkerrasta nousi savua. Hän meni nopeasti sisälle ja käski kaikki ulos talosta.

”Yritin soittaa hätänumeroon, mutta sade oli kastellut älypuhelimien näytön eikä näytön kosketus toiminut. Onneksi tilan työntekijällä oli vanhan mallinen puhelin ja sillä saatiin hälytettyä apu paikalle”, kertoo Jyrki tuon päivän tapahtumia.

Mitä pelastettava

Palokunta saapuikin nopeasti paikalle, 10 minuutissa. Todettuaan palopaikan, heidän ensimmäinen kysymyksensä oli, mitä pitää pelastaa. Koska avoliekkiä ei ollut vielä missään, pystyi osassa tuvasta liikkumaan. Kaikki ihmiset olivat siinä vaiheessa ulkona turvassa, joten Jyrki totesi toimistohuoneessa olevien tavaroiden olevan tärkeimpiä. Olihan siellä tietokone, jossa oli valokuvien lisäksi tilan kirjanpito.

”Olin jo aiemmin pohtinut, mitä talosta täytyisi saada pelastettua, mikäli talo syttyisi palamaan. Tämä on hyvä miettiä etukäteen, niin pystyy toimimaan heti”, selventää Jyrki.

Muita asioita saa kyllä helposti hankittua uusia, mutta kirjanpitoa ja valokuvia ei. Nämä asiat ovat monilla vain tietokoneella, mutta Jyrki suosittelisi laittamaan kaikki tärkeät tiedostot myös pilvipalveluun. Tietokoneen lisäksi talosta saatiin pelastettua joitain antiikkihuonekaluja.

Pelastussuunnitelmasta apua

Palo ei onneksi päässyt leviämään yläkerrasta muihin tiloihin eikä avovalkeaa tullut missään vaiheessa, vaan palo kyti vain kylmällä vintillä. Palo olisi saatettu saada ehkä vähän aiemminkin sammumaan, mutta Jyrki ei siinä tilanteessa osannut heti selostaa, että savun peitossa olleen oven kautta olisi palokunta päässyt suoraan palopesäkkeeseen.

”Pitää pystyä kuvailemaan palokunnalle, mistä pääsee minnekin tilaan. Savun seassa ei aina näe, että jossakin on ovi eikä palokunta tiedä ovien paikkoja. Ihan hyvä miettiä tällaiset asiat valmiiksi”, Jyrki ohjeistaa.

Navetan puolelle ei onneksi mennyt savua niin, että lehmät olisivat häiriintyneet. Savu ja sisälle sammutustöiden yhteydessä tullut vesi aiheuttivat kuitenkin talolle niin suurta vahinkoa, että siitä tuli asuinkelvoton.

Asiat lähtevät rullaamaan

Palosta seuraavana päivänä vahinkotarkastaja soitti ja ilmoitti tulevansa tekemään vahinkotarkastuksen viikonlopun jälkeen maanantaina. Kun vahinkotarkastajan lausunto oli saatu,

tuli pari päivää myöhemmin vakuutusyhtiön edustaja. Tällöin kävi ilmi, että vahinkotarkastajan olisi kuulunut tulla paikalle heti samana päivänä, kun hän on ottanut tehtävänannon eli perjantaina.

”Tarkastus pitää tapahtua heti eikä myöhemmin. Tämä on hyvä olla selvillä, niin osaa vaatia käyntiä saman tien. Jos olisin tämän tiennyt, niin olisin sitä vaatinut”, kertoo Jyrki.

Vakuutusyhtiön edustajan käynnin jälkeen alkoivat asiat rullaamaan ja asiamies määrättiin hoitamaan tapausta. Hän tuli katsomaan paikat, hoiti urakkatarjoukset uudesta talosta ja vanhan talon purusta. Ennen purkua piti kuitenkin tehdä myös asbestitutkimukset, sillä vanhoissa lattiamatoissa voi usein olla asbestia.

Prosessin työläin vaihe

”Koko tämän prosessin raskain homma oli irtaimistoluettelon laatiminen vakuutusyhtiölle. Tämä oli sen verran työläs tehtävä, ettei siihen tahtonut löytyä mielenkiintoa. Suosittelisinkin tekemään jo etukäteen listaa, johon on merkitty, minä vuonna mikäkin tuote on ostettu, ja mikä sen hinta on ollut”, neuvo Jyrki. Mikäli vakuutusyhtiölle toimitettavaan listaan ei ole merkattu tavarankäytön ikää, jää tavaralle arvoa vain 10 % ostohinnasta.

Jyrkin tytär kuvasti kaikki kaapit ja he tekivät tavaroista listan, joka oli lopulta monta sivua. Valokuvien ja ajan kanssa tämä saatiin valmiiksi, vaikka aivan kaikkea ei siihen saatukaan. Kylmässä osassa taloa, josta palo sai alkunsa, oli vaikea sanoa, mitä kaikkea siellä oli ollut. Listassa ei myöskään ollut kirpputoreilta hankittuja tai muita vanhoja tavaroita.

”Valitettavaa on, ettei vakuutusyhtiö arvosta itse tehtyjä käsitöitä eikä näillä näin ollen ole mitään arvoa”, Jyrki harmittelee. Nyt he ovat skannanneet kaikki takuulaput tietokoneelle yhdelle tiedostolle vastaisuuden varalle.

Uutta tupaa suunnittelemaan

Muuten kaikki vakuutusasiat menivät hyvin eikä mistään ole tarvinnut taistella. Perheen toiveena oli saada samanlainen tupa kuin aiempi. Vanhassa talossa oli useampi kulma, mutta nyt päädyttiin tekemään perinteisen mallinen pohjalaistalo. Tämä oli sen verran selkeä ja edullinen ratkaisu, että vakuutustarkastaja kertoi sen menevän kokonaan vakuutuksesta.

”Silloin helpotti totaalisesti, kun tämän kuulin. Tarjouspaperit olisi tosin voinut lähteä hieman aiemminkin, niin talo olisi tullut nopeampaa valmiiksi. Vakuutusyhtiö nimittäin maksaa asumisesta aiheutuvia kuluja 12 kk. Meillä meni nyt 2 kuukautta tämän yli”, Jyrki muistelee.

Vanha talo purettiin ja maatöitä uudelle talolle alettiin tekemään helmikuussa. Rakentajien kanssa hommat sujuivat hyvin ja monta muutosta tehtiin vielä rakennusvaiheessa alkuperäiseen suunnitelmaan nähden. Lopulta uusi talo valmistui ja Malmi pääsivät muuttamaan sinne syyskuun lopussa.

Älä epäröi ottaa apua vastaan

Alkuun majoitus järjestyi sukulaisten luota, ja paikallinen SPR:n jaosto oli heihin yhteydessä heti palon jälkeen. SPR on varautunut auttamaan taloudellisesti henkilöitä, joille tällainen vahinko tapahtuu.

”Kaikki tarjottu apu kannattaa ottaa vastaan, sillä tällaisessa tilanteessa ei pysty itse ajattelemaan selkeästi. SPR vei meidät kauppaan hankkimaan vaatteita ja ruokaa. He osasivat auttaa ja kertoivat, mitä kannattaa hankkia. Tämä oli konkreettinen apu”, Jyrki kiittelee. Myös seurakunnalta tuli ruoka- ja rahallista apua.

Lisäksi terveyskeskuksen kriisipalvelun henkilöiden kanssa oli keskustelutilaisuus, jossa käytiin läpi tapahtunutta. Tämä on myös tärkeää, niin tilanne ei jää painamaan mieltä. Myös naapurit ja tuttavat tarjosivat Malmin perheelle apua.

”Minulle tarjosi apua eräs henkilö, jolta oli aikoinaan palanut navetta. Sama tilanne, että jos joku tarvitsee apua, niin kyllä yritän parhaani mukaan neuvoa”, Jyrki sanoo.

Loppu hyvin kaikki hyvin

Entä minkälainen olo on nyt, kun tapahtuneesta on kulunut reilu vuosi ja Malmit ovat päässeet muuttamaan uuteen taloonsa?

”Olo on helpottunut, kun pääsi kotiin. Ei tarvitse kulkea enää maailmalta navetassa”, Jyrki toteaa lopuksi tyytyväisenä.

Jyrkin vinkit tulipalon varalta:

Tee pelastussuunnitelma palokuntaa varten – mistä pääsee mihinkin tilaan

Mieti, mikä on tärkein aineellinen pelastettava

Irtaimistoluettelon tekeminen etukäteen

Katso, että palosuojaukset ovat kunnossa

Muista vakuutus